

ORIENTERINGSSAK

Til:
Fakultetsstyret for Det helsevitenskapelige fakultet

Møtedato:
17.06.2022

Sak:

Økonomirapport 1.tertial 2022 - Det helsevitenskapelige fakultet

1. Innledning

Økonomirapport pr. 1 tertial 2022 legges frem for fakultetsstyret for å informere om økonomisk status på fakultetet pr. april. Rapporten omhandler både bevilgningsfinansiert aktivitet (BEV) og bidrags- og oppdragsfinansiert aktivitet (BOA). I tabellene angis både inntekter og kostnader med positivt fortegn. Ubrukte inntekter fra tidligere år (positive avsetninger) angis med positivt fortegn, mens negative avsetninger og merforbuk i forhold til budsjett angis med negativt fortegn.

Det gjøres oppmerksom på at overgang til nye lønns- og økonomisystemer gjennom BOTT-samarbeidet påvirker både budsjett og regnskap pr. 1. tertial. Det tar tid å gjøre seg kjent med det nye systemet og det jobbes kontinuerlig med å innarbeide nye prinsipper for budsjettering, korrigere feilføringer i regnskapet og sikre bedre forståelse for automatiske prosesser som trigges i systemet. Det må forventes en del endringer i budsjett fremover mot andre tertial. Det anses likevel som hensiktsmessig å gi en status pr nå.

Tabell 1 viser årsbudsjett, samt budsjett og regnskap pr. 1. tertial for Helsefak sin totaløkonomi basert på regnskap og gjeldende budsjett¹.

Tabell 1: Resultatrapport for 1. tertial 2022 for Det helsevitenskapelige fakultet

Resultatrapport	Årsbudsjett	Budsjett hittil	Regnskap hittil	Avvik hittil
Bevilgning	889 289 562	319 817 092	304 144 015	-15 673 078
BOA-inntekter	316 298 309	111 984 468	82 686 494	-29 297 974
Andre salgs- og driftsinntekter	4 078 856	715 148	1 159 692	444 543
Sum inntekter	1 209 666 726	432 516 709	387 990 200	-44 526 508
Lønn og personalkostnader	883 375 178	306 665 222	296 168 541	10 496 681
Øvrige driftskostnader	395 475 627	125 550 211	88 298 183	37 252 028
Avskrivninger	40 641 417	13 569 401	14 446 895	-877 494
Sum kostnader	1 319 492 222	445 784 834	398 913 619	46 871 215
Resultat	-109 825 496	-13 268 125	-10 923 419	2 344 707
Avsetninger pr 01.01.2022	61 588 061	61 588 061	61 588 061	0
Avsetninger ved utgangen av perioden	-48 237 435	48 319 936	50 664 643	2 344 707

¹ Uttrekk fra økonomisystemet pr. 02.06.2022.

2. Årsbudsjett 2022

De samlede inntektene for Helsefak i 2022 er budsjettert til 1,2 mrd. kroner. Tilsvarende er de budsjetterte kostnadene 1,3 mrd. kroner. Dette gir et budsjettert merforbruk i forhold til inntekten på 110 mill. kr. Ved inngangen til 2022 hadde fakultetet 61,5 mill. kr i avsetninger knyttet til ordinær bevilgning fra Kunnskapsdepartementet. Basert på budsjettert årsresultat forventer fakultetet å ha negative avsetninger på 48 mill. kr. Helsefak er bedt om å håndtere merkostnader knyttet til stenging og forsinkelser ved oppføring av Avdeling for komparativ medisin (AKM) gjennom overbudsjettering, og fakultetet har dermed fått godkjenning til å budsjettere med negative avsetninger tilsvarende².

3. Budsjett og regnskap pr 1. tertial

Regnskapet pr april viser at de totale inntektene er 388 mill. kr, som er 44,5 mill. kr lavere enn budsjettert i perioden. Periodens kostnader er 399 mill. kr, og det gir et merforbruk (underskudd) på 10,9 mill. kr pr april. Periodens merforbruk er 2,3 mill. kr mindre enn budsjettert.

Inntekter

BOA-inntekten er 82,7 mill. kr i 1.tertial. Dette utgjør 21 % av fakultetets totale inntekter i 1.tertial, og er lavere enn hva som er budsjettert for året (26 %). UiT har i utviklingsavtale med KD som mål at BOA-inntekten skal utgjøre minst 25 % av de totale inntektene. Det er foreløpig ikke satt noe måltall for fakultetene, men det er forventet at det vil innføres i løpet av kommende budsjettår.

På inntektssiden er det størst avvik knyttet til BOA-inntekter. Tabell 2 viser hvordan BOA-inntektene fordeles mellom EU, NFR, andre bidragsinntekter og oppdrag. Prosentsatsene viser de ulike finansieringskildenes andel av årsbudsjett.

Tabell 2: Inntekter fra bidrag- og oppdragsfinansiert aktivitet pr. 1 tertial

Spesifisering BOA-inntekter		Årsbudsjett	Budsjett hittil	Regnskap hittil	Avvik hittil
EU-inntekter	2 %	7 743 532	2 737 330	1 926 207	-811 123
NFR-inntekter	17 %	53 606 752	19 499 641	12 116 924	-7 382 716
Andre bidragsinntekter	80 %	252 144 879	88 773 781	68 525 266	-20 248 515
Oppdragsinntekter	1 %	2 803 146	973 716	118 097	-855 620
Totale BOA-inntekter		316 298 309	111 984 468	82 686 494	-29 297 974

Negative avvik på BOA-inntekter skyldes lavere aktivitet på eksterntfinansierte prosjekter enn det som er budsjettert i perioden. I BOA har fokuset vært å få på plass budsjett og oppdaterte kontraktbeløp³ på alle prosjekter, slik at detaljert periodisering av kostnader nok ikke har vært prioritert. Det er derfor usikkert om aktivitetsnivået vil ta seg opp i løpet av året, eller om budsjettert aktivitetsnivå er for ambisiøst, slik man gjerne også har sett tidligere år. Avvik mellom budsjett og regnskap knyttet til bevilgningsinntekter er i stor grad knyttet til periodiseringsavvik og lavere forbruk av supplerende bevilgninger som inntektsføres i takt med forbruk.

² Tilbakemelding til Det helsevitenskapelige fakultet – Godkjenning og kvalitetssikring av bevilgningsbudsjetter i Unit4 2022, jf ephorte ref. 2022/2251-11.

³ Kontraktbeløp i henhold til avtale med eksternt finansieringskilde er styrende for automatisk inntektsføring i BOA.

Kostnader

Lønns- og personalkostnader er 296 mill. kr i 1.tertial og utgjør 74 % av kostnadene i perioden. Periodens lønns- og personalkostnader er 10,5 mill. kr lavere enn budsjettet. Dette utgjør et budsjettavvik på 3 %. Avviket er nokså likt fordelt mellom bevilgningsøkonomi og BOA.

Øvrige driftskostnader er 88,3 mill. kr, og er langt lavere enn budsjettet i perioden. Mindreforbruk i forhold til budsjett er 37,3 mill. kr, noe som utgjør 30 %. Det er lavere kostnader enn budsjettet til generell drift og reiser både i bevilgning og BOA. Erfaringsmessig ser vi et lavere aktivitetsnivå første halvår, mens kostnader gjerne er budsjettet jevnt over året. Vi erfarer også at driftsbudsjettet jevnt over er for ambisiøst i forhold til hva som er realistisk å gjennomføre både i bevilgning og BOA.

Helsefak har i likhet med universitetets øvrige enheter fått tilbakemelding om å jobbe videre med kvaliteten på budsjettene, slik at de gjenspeiler reelle planer. En mulig tilnærming er å gjøre overordnede budsjettjusteringer basert på hovedtrekkene i regnskapet pr 1. tertial og tidligere historikk, og dette vil vi sannsynligvis benytte oss av. Det som imidlertid er mer kritisk å få oversikt og kontroll over, er samspillet mellom bevilgningsøkonomien og BOA (nettobidrag BOA). Dette vil kommenteres særskilt i det videre.

4. Bidrag og oppdragsfinansiert aktivitet (BOA)

Eksternfinansierte prosjekter er en viktig del av økonomien til fakultetet. Den finansierer først og fremst aktivitet ut over det man har anledning til å finansiere gjennom grunnbevilgningen fra departementet, men den kan også styrke bevilgningsøkonomien både direkte og indirekte. Bevilgningsøkonomien styrkes ved at eksterne inntekter gir resultatfinansiering gjennom finansieringsmodellen til KD. Det kan også skje ved at man får frikjøpt egne ansatte, dekning for indirekte kostnader og bruk av infrastruktur, mens egeninnsats utgjør en kostnad i bevilgningsøkonomien. Dette samspillet utgjør nettobidrag fra BOA.

Nettobidrag BOA

Vi erfarer at nettobidrag fra BOA er den største jokeren i oppfølging av bevilgningsøkonomien. Det er ikke uvanlig at det gjøres store transaksjoner/korrigeringer på enkelte prosjekter, og det er vanskelig å vurdere hvordan bevilgningsøkonomien til den enkelte enhet vil påvirkes. I en tid hvor instituttene opplever trangere økonomiske rammer er det viktig å ha oppmerksomhet på nettobidraget fra BOA, og dette vil være en viktig del av økonomioppfølgingen til instituttene.

Tabell 3 viser at fakultetet budsjetterer med et positivt nettobidrag (inntekt) fra BOA på 18,2 mill. kr. Regnskapet pr 1. tertial viser et nettobidrag på 12,4 mill. kr og det er 7,2 mill. kr mer enn budsjettet for perioden. Det største avviket knyttes til egeninnsats som er 16 mill. kr lavere enn forventet. Det er også et relativt stort avvik knyttet til lønn (frikjøp) som gir lavere inntekt enn budsjettet. Overforbruk BOA utgjør 4 mill. kr pr 1. tertial og skyldes at det er belastet kostnader i BOA-prosjekter ut over kontraktbeløpet som er avtalt med finansieringskilden. Dette overforbruket belastes som en kostnad i bevilgningsøkonomien. Om merforbruket som er belastet pr nå er reelt, eller om det skyldes manglende oppdatering av kontraktbeløp må følges opp og håndteres.

Tabell 3 Spesifisering av nettobidrag fra BOA pr 1. tertial.

Spesifisering nettobidrag BOA	Årsbudsjett	Budsjett hittil	Regnskap hittil	Avvik hittil
Egenfinansiering	-111 118 589	-39 054 406	-22 703 567	16 350 839
Indirekte kostnader	98 681 088	33 360 047	33 112 104	-247 943
Leiested	1 016 916	345 751	452 021	106 270
Lønn	29 924 717	10 649 408	5 556 610	-5 092 798
Overforbruk	0	0	-4 002 481	-4 002 481
Prosjektavslutning	-278 183	-100 474	4 671	105 145
Nettobidrag BOA	18 225 949	5 200 326	12 419 357	7 219 032

Korrekt rapportering av nettobidrag BOA krever at alle transaksjoner føres mot riktig delprosjekt. Det kan derfor forekomme feilrapportering på nåværende tidspunkt, men dette vil følges tett opp i det videre.

Egenfinansiering BOA

Andel egenfinansiering i BOA-prosjekter bør også ha fokus fremover. Tabell 4 viser hvor stor andel av eksterntfinansierte prosjekter som er finansiert av eksterne kilder og andel egenfinansiering. Årsbudsjettet viser 28 % egenfinansiering for Helsefak sine prosjekter. For UiT samlet er tilsvarende 27 %. Ved UiT er det i stor grad samsvar mellom egenfinansieringsandelen i årsbudsjett, samt budsjett og regnskap hittil, mens ved Helsefak er det større avvik og regnskapet viser 22 % egenfinansiering pr april. Dette bør følges opp, slik at man har god oversikt over forpliktelser knyttet til egenfinansiering i BOA, og unngår store overraskelser på tampen av året.

Tabell 4: Andel egenfinansiering og ekstern finansiering i BOA pr 1. tertial.

Spesifisering BOA-finansiering		Årsbudsjett	Budsjett hittil	Regnskap hittil	Avvik hittil
Eksterntfinansiering	72 %	316 298 309	111 984 468	82 686 494	-29 297 974
Egenfinansiering	28 %	123 353 156	41 840 580	22 879 914	-18 960 666
BOA-finansiering		439 651 464	153 825 048	105 566 408	-48 258 640

5. Avsetninger i bevilgningsøkonomien

Ubrukte inntekter (avsetninger) i bevilgningsøkonomien har hatt stort fokus både ved UiT og i sektoren de senere år. Fra 2021 innførte Kunnskapsdepartementet nytt reglement knyttet til avsetninger, og det gjøres et skille på avsetninger til investeringer og avsetninger til øvrige formål. Det er ikke noe tak på avsetninger til investeringer så lenge det inngår i en investeringsplan godkjent av universitetsstyret. Avsetninger til øvrige formål kan for UiT som helhet ikke overstige 5 % av årets bevilgning fra Kunnskapsdepartementet.

Det er ikke innført avsetningsmål for fakultetene på UiT, og fakultetet avventer nye føringer fra nivå 1 før nye avsetningsmål for instituttene innføres. Det er likevel hensiktsmessig å holde øye med utviklingen for å bidra til at UiT samlet sett klarer å styre innenfor gjeldende måltall.

Tabell 5 viser avsetninger i bevilgningsøkonomien⁴ ved inngangen til 2022, budsjetterte avsetninger ved utgangen av året, samt budsjett og regnskap pr 1. tertial.

⁴ Avsetninger knyttet til ordinær bevilgning og tilleggstildelinger fra KD.

Tabell 5: Avsetninger i bevilgningsøkonomien fordelt på investeringer og øvrige formål.

Avsetninger i BEV	Regnskap pr 01.01.2022	Budsjett pr 31.12.2022	Budsjett hittil	Regnskap hittil	Avvik hittil
Sum avsetninger til investeringer	53 383 303	33 402 227	63 527 945	58 514 649	-5 013 297
BEV - Ordinær drift	12 310 400	-14 124 473	-53 932	11 676 068	11 730 001
BEV - Rekrutteringsstillinger	52 172 825	33 785 252	41 283 712	40 856 417	-427 294
BEV - Øvrige øremerkinger	-9 106 472	-68 485 145	-14 051 361	-10 226 832	3 824 529
BOA - Egenfinansiering	0	10 971 604	4 255 258	-2 432 826	-6 688 084
Sum avsetninger til øvrige formål	55 376 752	-37 852 762	31 433 677	39 872 828	8 439 152
Andel avsetninger i % av bevilgning	6 %	-4 %	10 %	13 %	3 %

Avsetninger til investeringer

Ved utgangen av 2022 budsjetterer fakultetet å ha 33,4 mill. kr i avsetninger til investeringer. Det meste av fakultets investeringer vil skje over utstyrsbevilgningen til MH2 som ble gitt som en tilleggstilddeling i forbindelse med oppføring av MH2-bygget. I tillegg er det satt av midler fra grunnbevilgningen fra KD for å finansiere ytterligere investeringer. Regnskap viser at det pr 1. tertial er belastet investeringer for 5 mill. kr mindre enn budsjettet i perioden. Det er imidlertid utfordrende å få til riktig periodisering av større investeringer, da leveringstid og lignende er vanskelig å estimere. Utvikling i avsetninger til investering er likevel godt innenfor det som er budsjettet for året.

Avsetninger til øvrige formål

Tabell 5 ovenfor viser at fakultetet budsjetterer å ha 37,9 mill. kr i negative avsetninger knyttet til øvrige formål ved utgangen av 2022. Det skyldes særlig kategorien øvrige øremerkinger i bevilgningsøkonomien, og omfatter blant annet merkostnader AKM som ifølge budsjett akkumuleres til 81 mill. kr i negative avsetninger pr 31.12.2022. Fakultetet budsjetterer med 14 mill. kr i negative avsetninger knyttet til ordinær drift. Fakultetsstyret har vedtatt at Fellesadministrasjonen som budsjettenhet kan overbudsjettere for å håndtere blant annet pensjons- og reisekutt for inneværende år. Instituttene IPS, ISM og IKO overbudsjetterer også knyttet til ordinær drift. Dette går imidlertid mot positive avsetninger på rekrutteringsstillinger eller øvrige øremerkinger, og skal dekkes inn av enhetene selv i kommende perioder.

Det er store positive avsetninger knyttet til rekrutteringsstillinger. For å redusere disse har fakultetet kommet med innspill om at utbetaling av inntekter knyttet til rekrutteringsstillinger i større grad skal speile faktisk tilsettingsperiode. Budsjettet viser også betydelige avsetninger knyttet til egenfinansiering av BOA-prosjekter. Avsetninger på dette området bør helst være tilnærmet null, da egenfinansiering skal settes av i takt med aktiviteten. Dette viser at budsjettering av egenfinansiering må gjennomgå frem mot 2. tertial.

Regnskapet viser at avsetningene til øvrige formål er 8,4 mill. kr høyere enn budsjettet pr 1. tertial. Det er særlig avsetninger til ordinær drift som er langt høyere enn budsjettet i perioden. Dette skyldes delvis et lavere driftsnivå enn budsjettet pr 1. tertial, men den viktigste faktoren er avvik knyttet til nettobidrag fra BOA og dette må følges tett opp frem mot 2. tertial. Det er likevel betryggende å se at avsetningene bygges ned noe saktere enn budsjettet.

6. Dekanens vurderinger

Det er mye å ta tak i videre for å kvalitetssikre budsjett og regnskap, og overgang til nye systemer gjør arbeidet krevende. Utviklingen i avsetninger pr. 1. tertial viser imidlertid at avsetningene bygges ned saktere enn budsjettet, og det bidrar til å redusere den økonomiske risikoen som fakultetet opplever.

Den massive overbudsjetteringen føles ikke komfortabel, og det er i stor grad saker utenfor Helsefak sin kontroll som påvirker bildet. Det har vært stor usikkerhet knyttet til inndekning av merkostnader AKM, og den økonomiske situasjonen ser svært annerledes ut for fakultetet om det holdes utenfor. Det fremmes imidlertid en sak for universitetsstyret 17.06 knyttet til dekning av merkostnader AKM⁵. Her foreslås at fakultetet selv må dekke 40 mill. kr av merkostnadene, og at man vil få tilført 50 mill. kr fra UiT over en treårsperiode. En endelig avklaring av bidraget fra nivå 1 og videre håndtering av fakultetets andel av kostnaden vil forhåpentligvis bidra til noe mer forutsigbarhet for økonomistyringen ved fakultetet i årene fremover.

Gunbjørg Svineng
dekan

—

Dokumentet er elektronisk godkjent og krever ikke signatur

Saksansvarlig: Kjetil Kvalsvik
Saksbehandler: Lena Liatun

---

⁵ Utkast sak - Dekning av merkostnader knyttet til Avdeling for komparativ medisin MH 2, jf ephorte ref 2020/666-16.